

Stellafane

Sweet wonderful you – újra meg újra nyúzzuk a Fleetwod Mac slágerait a kocsiban az 1986-os Stellafane felé tartva. A *Rumours*nál jobb autópályazenét ki se lehetne találni – mondom is útitársamnak és vendéglátómnak, John Griesének, aki csak hümmög, több ez, mint autópályazene, *my friend*. Christine McVie és zenésztársai elkísérnek minket Vermontba, a zöld államba, el, egészen Springfield határáig, ahol a Stellafane lakik. 1926 óta rendezik itt a springfieldi távcsökészítők éves találkozóikat, melyek már régóta fogalomává váltak. Két-három ezer amatőr még a rosszabb években is összejön itt, a keleti part nagy távcsöves találkozásán.

A springfieldi amatőrök valami nagyon nagy dologba vágták a fejszéjüket a húszas években. Elhatározták, hogy minden helyi családnak távcsövet juttatnak, ami akkoriban nem ment másként, mint házilagosan, ilyen-olyan alkatrészekből, ilyen-olyan optikából összeállítani valami távcsőszerűséget, ami legalább megmutatja azt, amit Galilei látott. Lehetőleg még többet is! A Scientific American akkoriban éveken át közölt távcsőépítési cikkeket, olyanokat, amelyeket még ma is élvezettel olvasunk. Amatőrcsillagászzal szemmel nézve nagy dolog volt ez, eredményt tekintve pedig óriási.

Hát megérkeztünk, itt vagyunk a Breezy Hillen! Itt áll a rémes-rózsaszín klubház, ami azért lett ilyen, mert az egyik tagtárs épp ilyen festéket tudott adományozni a távcsökészítőknek. Bizonyára az évtizedek során elhagyhatták volna ezt a Barbie-rózsaszínt, de mégis megtartották – hagyománytiszteltésként. (Ma már a honlapjuk is ebben a színben tobzódik!) Itt áll a Porter-féle toronytávcső, ez a fantasztikus monstrum, amely még a leghidegebb téli időben is kellemes észlelési feltételeket biztosít az okulár végénél gubbasztó amatőrnek – bent, a biztonságos erődben. Kinn sorakoznak a távcsökökülönlegességek a dombtetőn. Némelyik ismerős a Sky

and Telescope tudósításaiból. Szinte mind-egyik házi készítésű, híven a régi távcsőépítő hagyományokhoz. Ott egy óriás Dobson, és egy másik, egy harmadik! A legkisebb is 60 centis. Emitt meg egy 25 centis Newton, ez már számítógép-vezérlésű, több ezer objektumot tud. Gyönyörű szerkezet! És a gyári távcsövek! Egy Tuthill-féle felturbózott Celestron! Egy csillogó TeleVue Renaissance! Fujinon 25x150-es óriásbinokulár!

A több száz fős rendezvénysátor dugig van érdeklődőkkel. Megérkezik Brian Marsden, aki arról beszél, miként járulhatnak hozzá az amatőrök a tudományos kutatásokhoz. Ő csak tudja, hiszen az IAU Circular szerkesztője. Stephen J. O'Meara a vizuális észlelésekről, a bolygórajzokról beszél. Az Uránuszt is rajzolta a Harvard 23 cm-es refraktorával. Pont úgy állnak a sávok, mint a Voyager-felvételeken.

A szervezők örülnek nekem: most már igazán nemzetközi az idei Stellafane, hiszen Ausztrália és Dél-Afrika mellett Magyarország is képviselteti magát.

Találkozom szponzorommal, David Levyvel, akinek akkor még csak egy üstököse volt. Összeismertetnek John Bortle-lal, az AAVSO Circular szerkesztőjével, a kiváló üstökösészlelővel. Aztán Charles Scovillal, aki az AAVSO-térképek nagymestere. Aztán Dannie Overbeekkel, aki felfoghatatlanul sok változóészlelést termel a déli ég alatt. Aztán Walter Scott Houstonnal, a mélyég-fejedellemmel, aki azt kérdezi, hogy van az ő kedves barátja, Béla Szentmártoni?

Két napig esik az eső, szinte folyamatosan. Mégis mindenki kitart, pedig nem mindenkinek jut lakóautó. Éppenséggel a többség sátorozik. Jó itt ezekkel az amerikai amatőrökkel – mintha otthon lennének. Talán jobb is. *Astronomy spoken here*. Valami ilyesmit kellene csinálni odahaza.

Mizser Attila